

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Förskolan Alsalam

o

Läsåret 2020/2021

Innehåll

Presentation av Förskolan Alsalam

Inledning

1. Styrdokument
2. Visionen
3. Ansvarsområde
4. Diskriminering och Diskrimineringsgrunderna
5. Kränkande behandling
6. Främjande arbete
7. Förebyggande arbete
8. Rutiner för akuta situationer
9. Arbetsgång för att anmäla och utreda kränkande behandling
10. Årshjul
11. Referenser och vidare läsning
12. Anmälningsblankett (elev-elev, elev-personal)
13. Anmälningsblankett (personal-personal, personal-elev)
14. Utredningsblankett
15. Flödesschema kring skolans rutiner för att anmäla och utreda trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling till huvudman

Presentation av Förskolan Alsalam

Inledning

Förskolan är en plats som ska förmedla samhällets värdegrund. Alla barn har rätt till en trygg stimulerande miljö som är fri från diskriminering. Därför finns det bestämmelser om att förskolan och skolan måste arbeta främjande och förebyggande för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

Vi som arbetar i förskolan ska arbeta främjande, förebyggande och åtgärdande för att varje barn skall känna sig trygg och utvecklas. Demokratiska värderingar ska genomsyra all verksamhet på förskolan. Arbetet handlar också om att arbeta för en förskola där diskriminering, trakasserier och kränkande behandling inte förekommer.

Enligt lag skall förskolan upprätta planen utifrån:

- Diskrimineringslagen 2008:567 3 kap.16§, Likabehandlingsplan
- Skollagen 2010:800 6 kap 8§, Plan mot kränkande behandling

1. Styrdokument

Internationell nivå

FN:s Barnkonvention

Artikel 2

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Artikel 3

Barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barnet.

Artikel 12

Varje barn har rätt att uttrycka sin mening och höras i alla frågor som rör henne/honom.

Barnets åsikt ska beaktas i förhållande till barnets ålder och mognad.

FN:s barnkonvention – 1989 antogs konventionen om barnens rättigheter och är en internationell lag gällande för alla barn och ungdomar upp till 18 år. Skolans arbete ska genomsyras av barnkonventionen.

Salamancadeklarationen

Salamancadeklarationen – 1994 antogs deklARATIONEN. Det är en överenskommelse om att elever i behov av särskilt stöd ska inkluderas i skolmiljön tillsammans med andra elever.

Nationell nivå

Skollagen

Skollagen (2010:800) – lagen anger övergripande mål för utbildningen i skolan samt övergripande riktlinjer för hur skolans verksamhet ska utformas. 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Diskrimineringslagen (2008:567) Alla elever i skolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön och etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder.

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen – lagens uppgift är att förebygga ohälsa och olycksfall samt verka för en god arbetsmiljö.

Förskolans läroplan

Läroplan för förskolan Lpfö 18. Läroplanen tar upp barns utveckling och lärande, barns inflytande i verksamheten och relationen till föräldrarna. Den tar också upp hur förskolan ska samverka med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.

Lokal nivå

Plan mot diskriminering och kränkande behandling. Arbetsrutiner och dokumentation.

2. Visionen

På Förskolan Alsalam arbetar vi aktivt med våra värdeord, *Kunskap kärlek och fred*. Genom dessa ord

blir varje barn sedd och respekterad för vem hen är. Förskolan Alsalam har en trygg lärandemiljö där ingen ska känna sig kränkt eller diskriminerad. Här får både barn och vuxna möjligheter att vara delaktiga samt ta ansvar och utveckla sina kunskaper och växa som människor.

Förskolan Alsalams mål

Genom våra värdeord *Kunskap, kärlek och fred* arbetar vi med dessa övergripande mål:

- Ingen på Förskolan Alsalam skall utsättas för diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling.
- All personal på förskolan ska genast reagera och agera på all kränkande behandling.
- Alla barn ska vara trygga och bli sedda.

3. Ansvarsområden

Rektor ska:

- Arbeta fortlöpande i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera).
- Ta fram följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier.
- Dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet.
- Samverka med dem som deltar i utbildningen och anställda i verksamheten.
- Varje år, i förebyggande syfte, se till att göra en kartläggning med hjälp av en enkät och analys utifrån diskrimineringsgrunderna och kränkande behandling, för att få kännedom om vilka förbättringsområden som finns på förskolan.
- Se till att all personal, barn och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på förskolan.
- Se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder eller könsöverskridande identitet eller uttryck.
- Årligen upprätta och utvärdera en plan mot kränkningar, diskriminering och trakasserier i samarbete med personal, barn och vårdnadshavare.
- Se till att förskolepersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtas.
- Kontakta andra myndigheter vid behov.
- Varje år tillsammans med barn och personal utvärdera de förbättringsområden förskolan arbetat med föregående läsår.
- Vid kännedom om att diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling förekommer, se till att anmälan görs till skolchef samt att utredning görs skyndsamt, åtgärder vidtas och dokumenteras. Anmälan görs därmed automatiskt till huvudman.
- Anpassa organisationen i ett främjande perspektiv för barn vid schemaläggning, lokalanvändning, schemabrytande aktiviteter, material och utflykter.
- Ansvara för att ordningsregler arbetas fram tillsammans med personal och barn.

Alla som arbetar i förskolan ska:

Känna till våra värdeord, *Kunskap, kärlek och fred*, och jobba med dem på detta sätt:

- Se till så att barnen har tillgång till en stimulerande miljö där de känner sig sedda och trygga.
- Medverka till att utveckla barnens känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för människor också utanför den närmaste gruppen.
- Aktivt motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling av individer och grupper.
- Visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt förhållningssätt.
- Ta del av och följa planen.
- Reflektera över och vara medveten om de normer och värderingar som hen förmedlar genom sitt förhållningssätt.
- Vidta åtgärder om något barn eller vuxen upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt.

Skolans personal ska arbeta för att:

- Barnen, uppvisar ett förhållningssätt mot andra barn och vuxna som främjar en god anda och inlärningsmiljö.
- Barnen aktivt arbetar med värdeorden *Kunskap, kärlek och fred*.
- Barnen påtalar för vuxna om hen ser eller hör något som drabbar ett annat barn eller vuxen.
- Ett barn som upplever sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt eller ser någon kamrat bli det vänder sig till någon av följande:

Det är vårdnadshavarnas ansvar att:

- Ta kontakt med förskolan om hen misstänker att hens eller andras barn är utsatt för någon form av kränkning i förskolan.
- Samarbeta med förskolan i förskolans främjande och förebyggande arbete.
-

Förankring av planen

- Vid inskolning av nya barn ansvarar mottagande pedagog för att information lämnas om gällande plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- Vid nyanställd personal ansvarar rektor för att samtlig information om planen erhålls
- Rektor aktualiserar kontinuerligt planen med all personal vid terminsstart, personalträffar och APT.
- Pedagogerna involverar barnen i början av varje termin och arbetar aktivt med den varje vecka.
- Aktuell plan ska finnas på förskolans hemsida.

Delaktighet

Personalen har arbetat med att ta fram planen i samband med en studiedag och färdigställt den.

Barnens delaktighet i samband med olika områden veckovis i samling och aktivitet, samt elevenkäten som ligger till grund för kartläggningen.

Den färdiga planen publiceras på förskolans hemsida. Vårdnadshavare deltar i arbetet med planen under första föräldramötet för läsåret, som handlar om barnkonventionen och vad ett barn behöver i hemmet och förskolan. Vidare delaktighet sker via utvecklingssamtal terminsvis samt föräldraråd.

4. Diskriminering och diskrimineringsgrunderna

Alla barn i förskolan ska ha samma rättigheter – oavsett kön och etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck samt ålder. (Diskrimineringslagen (2008:567))

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande, förutsätter det någon form av makt hos den som diskriminerar. I skolan är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Barn kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

DISKRIMINERING - är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling av individer eller grupper av individer utifrån de sju olika diskrimineringsgrunderna såsom kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning och bristande tillgänglighet. Diskriminering kan vara direkt eller indirekt, strukturell, passiv och aktiv.

Det finns sex former av diskriminering:

1. direkt diskriminering
2. indirekt diskriminering
3. bristande tillgänglighet
4. trakasserier
5. sexuella trakasserier
6. instruktioner att diskriminera

Direkt diskriminering - när lika behandlas olika

Innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan sett utifrån diskrimineringsgrunderna, d.v.s. orättvis eller missgynnande behandling av ett barn t.ex. på grund av dennes kön.

Indirekt diskriminering - när olika behandlas lika

Till synes neutrala bestämmelser och regler missgynnar ett barn i samband med diskrimineringsgrunderna, d.v.s. någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar neutralt men som får en diskriminerande effekt i praktiken, t.ex. att inte tillåtas specialkost p.g.a. religiösa skäl.

Bristande tillgänglighet

Skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av bristande tillgänglighet. Med bristande tillgänglighet menas att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning.

Trakasserier

Trakasserier är en behandling som kränker ett barns värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, d.v.s. kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning,

sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder eller funktionsnedsättning. Trakasserier är med andra ord när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde och som kan kopplas till någon av de sju diskriminerings-grunderna. Både skolpersonal och elever kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för **sexuella trakasserier**. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar.

Instruktion att diskriminera

Att en rektor eller en person med en liknande maktposition ger instruktioner till någon annan att besluta eller bete sig på ett sätt som leder till diskriminering.

Våra elevers exempel på trakasserier:

- När man kallar varandra för fula saker.
- När någon blir retad.
- Någon får aldrig vara med.
- Någon får inte vara med och bestämma.
- Någon säger vilken ful tröja varje dag.
- Att man inte får vara med, säger dumma saker.

Diskrimineringsgrunder, utifrån lagen om likabehandling

1. Kön
2. Etnisk tillhörighet
3. Religion och annan trosuppfattning
4. Funktionsnedsättning
5. Sexuell läggning
6. Könsidentitet eller könsuttryck
7. Ålder

Kön - Förskola och skola ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Förskola och skola ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier.

Etnisk tillhörighet - Förskola och skola ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet. Förskola och skola har också ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion och annan trosuppfattning - Förskola och skola ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Funktionsnedsättning - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionsnedsättningar. Funktionsnedsättningar är varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga.

Sexuell läggning - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas t.ex. homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet.

Könsidentitet eller könsuttryck - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av könsidentitet eller könsuttryck. Med könsidentitet eller könsuttryck menas en persons identitet eller uttryck i form av kläder, kroppsspråk, beteende eller annat liknande förhållande med avseende på kön.

Ålder - Förskolan och skolan ska arbeta för att förhindra diskriminering och trakasserier på grund av ålder. Med ålder menas uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder, kan anmäla diskriminering som har samband med ålder.

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla barn i förskolanska ha samma rättigheter – tjejer som killar och oavsett etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller ålder.

Exempel på vad som är diskriminering, trakasserier och kränkande behandling:

Kön: en tjej vill vara målvakt i fotboll, pedagogen avråder detta och förklarar att det är bättre att en pojke som är stark och kan stå emot hårda skott kan stå i mål. (diskriminering)

Etnisk tillhörighet: ett barn är kurd. Hans pedagog tycker sig ha dåliga erfarenheter av kurder och ger därför barnet mindre talutrymme och uppmärksamhet än övriga barn. (diskriminering)

Funktionsnedsättning: ett barn som har ADHD, blir utkörd från samlingen för att han inte kan sitta still. Han lämnar sin plats flera gånger under samlingen. En dag klarar inte pedagogen av situationen utan skickar hem Ali med orden. – Du är inte tillräckligt mogen för att gå på förskolan. (diskriminering och bristande tillgänglighet)

Ålder: ett barn är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad p.g.a. detta. (trakasserier)

5. Kränkande behandling

Förskolan och skolan ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som annan kränkande behandling.

Kränkande behandling, Kränkningarna kan äga rum mellan barn eller mellan personal och barn. En kränkning är när man blir illa behandlad så man känner sig ledsen, sårad eller mindre värd. Ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns värdighet. Lagen ska täcka in alla former av kränkande behandling, som saknar koppling till

diskrimineringsgrunderna. Det kan vara mobbning, men även enstaka händelser som inte är mobbning. Mobbning är när en eller flera individer, upprepade gånger och över tid blir utsatt för negativa handlingar från en eller flera personer.

Barns exempel på kränkande behandling:

- När man blir puttd eller slagen.
- När någon skrattar åt en.
- När någon säger att mina saker inte är fina.
- När man inte får vara med och leka.
- När någon retas för att man kysst på sig.
- Tar stryptag, kastar sten, drar i håret eller brottar ner.
- När man inte låter andra vara med och bestämma.
- Man slåss eller säger elaka saker.
- Man tar saker från sina kompisar utan att fråga.
- Någon slåss eller sparkas varje dag.
- Man ångrar sig när något är bestämt.
- Man river sönder någons fina teckning.
- Retas, slåss, viskar eller att man inte får vara med.

Kränkningar kan vara

- *Fysiska t.ex. slag, knuffar, tafsande*
- *Verbala t.ex. att bli hotad, kallad för elaka saker*
- *Psykosociala t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning*
- *Text och bildburna t.ex. klotter, brev, lappar, teckningar*
- *Materiella t.ex. att någon tar eller förstör saker.*

Ordförklaring

Främjande arbete

Utgår från förskolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet.

Förebyggande arbete

Att eliminera brister som framkommit genom analys av den årliga barnenkäten om trygghet och ett likvärdigt bemötande.

Åtgärdande arbete

När personal får vetskap om att ett barn har utsatts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska åtgärder vidtas omedelbart.

6. Främjande arbete

"Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt både på och utanför förskolan, och det är målinriktat. Det betyder att detta arbete är en viktig del vid planering och genomförande av undervisningen och den undervisningsfria tid som barnen tillbringar på förskolan. Det handlar bland annat om att pedagoger har samma positiva förväntningar på alla barngrupper och på alla enskilda barn hur grupper organiseras så att alla barnen kommer till sin rätt och hur pedagoger och barn bemöter varandra. Det handlar också om att organisera undervisningen så att alla barn utmanas och utvecklas, att barnen får samtala om vilka

värderingar som är viktiga att vårda och att de görs delaktiga i förskolans verksamheter.” (Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”, Skolverket 2014)

Mål

Målet med skolans främjande arbete är att skapa en trygg och tillitsfull arbetsmiljö för alla elever och all skolpersonal, där alla elever har maximala möjligheter att lära och utvecklas. Att alla arbetar utifrån värdeorden *Kunskap, kärlek och fred*.

Syfte

Syftet är att personal och barn både i ord och handling ska visa respekt för allas lika värde. Dessa främjande insatser bedrivs i arbetslagen för att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten. Arbetet utgår ifrån skolans övergripande uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Dessa främjande insatser bedrivs gällande:

Kön:	<ul style="list-style-type: none"> • Uppmuntrar båda kön i alla situationer • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett kön • Arbetar med barnkonventionen • Samarbetsövningar • Film, böcker och diskussion kring dessa. • Samtal om genus och skillnaden mellan biologiskt kön, juridiskt kön och genus
Etnisk tillhörighet:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett etnisk tillhörighet • Arbetar med barnkonventionen • Temaarbeten , tema världen • Samtal om olika nationaliteter och folkgrupper i världen • Film, böcker och diskussion kring dessa.
Religion eller annan trosuppfattning:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett religion eller trosuppfattning • Arbetar med barnkonventionen • Temaarbeten tema världen • Skapar förståelse för olika religioner och livsåskådningar genom att arbeta med dessa • Film, böcker och diskussion kring dessa.
Sexuell läggning:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett sexuell läggning • Arbetar med barnkonventionen • Samarbetsövningar • Samtal om familjekonstellationer och allas lika värde • Diskussioner kring ord och begrepp med kränkande innebörd • Film, böcker och diskussion kring dessa.
Funktionsnedläggning:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga och lika mycket värda • Arbetar med barnkonventionen • Diskussioner kring ord och begrepp med kränkande innebörd

	<ul style="list-style-type: none"> • Kartläggning av tillgänglighet i skolmiljön • Miljö- och läromedelsanpassningar • Film, böcker och diskussion kring dessa.
Könsidentitet och könsuttryck:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett könsidentitet och könsuttryck • Arbetar med barnkonventionen • Lekar • Samarbetsövningar • Arbete med normer och värderingar • Arbete ur ett HBTQ-perspektiv • Tema kroppen • Film, böcker och diskussion kring dessa.
Ålder:	<ul style="list-style-type: none"> • Samtalar om att alla är lika viktiga oavsett ålder • Arbetar med barnkonventionen • Utflykter tillsammans i de olika arbetslagen, där barnen arbetar i åldersblandade grupper • Temaarbete med åldersblandning • Lekar • Samarbetsövningar • Film, böcker och diskussion kring dessa.

7. Förebyggande arbete

”Som grund för det förebyggande arbetet ligger systematiskt insamlad kunskap om elevernas situation på skolan. De förebyggande insatserna måste bygga på kunskaper om elevernas relationsarbete och hur trakasserier och kränkningar uppstår. All skolpersonal behöver äga denna kunskap för att kunna upptäcka och hantera situationer där elever far illa, eller riskerar att göra så. Skolans elever är de som är de verkliga experterna på hur det är att vara elever på just denna specifika skola.” (Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda”, Skolverket 2014)

Syftet med det förebyggande arbetet är att avvärja risker för diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Som grund för arbetet ligger regelbundna kartläggningar av de risker för sådant som finns i den egna verksamheten.

Målet är att genomföra förebyggande insatser med utgångspunkt i den egna verksamhetens identifierade styrkor och svagheter. Det förebyggande arbetet är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete och ska involvera alla. Förebyggande åtgärder bygger på de risker förskolan har identifierat i kartläggningen (vi kartlägger med hjälp av trygghetsenkät, observationer, utvecklingssamtal. Det förebyggande arbetet syftar nämligen till att avvärja de risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling som finns i en verksamhet. Om en kartläggning visar att en förskola ”endast” har problem med rasistisk jargong och sexuella trakasserier ska skolan endast sätta in förebyggande åtgärder för att avvärja risker inom dessa områden.

Trygghetsenkäten genomförs i mars (VT 2020 i april). För att barnen ska vara bekanta med begreppen i enkäten genomförs enkäten i samband med att de olika grupperna har tagit upp dem.

Utifrån analys av trygghetsenkäten fokuserar vi på följande:

- Barnen upplever att de är delaktiga och har inflytande över sin dag på förskolan.
- Barnen känner trygghet och att inte kränkningar eller trakasserier förekommer på avdelningarna, i hallen, toaletter, korridorer, utomhus eller på utflykter.

Personalen på Förskolan Alsalam vara uppmärksam på och jobba förebyggande på detta sätt:

Goda relationer

Områden som berörs av åtgärden. Kränkande behandling och de sju diskrimineringsgrunderna

Mål:

Att skapa en positiv och respektfull anda genom goda relationer mellan barn-barn samt personal- barn.

Insatser:

Vi ser alla barn och hälsar trevligt

Vi väljer ibland arbetsätt där barnen samarbetar och där pedagoger styr vilka barnen arbetar med så att barnen får samverka med olika personer.

Vi arbetar aktivt med att få ett tryggt klimat på förskolan, med god vistelse ro, där alla får komma till tals och synas och lyckas utifrån sina förutsättningar.

Vi arbetar regelbundet med schemabrytande aktiviteter för att skapa trygga grupper och goda relationer.

Vi gör barnen delaktiga i utformningen av undervisningen.

Vi har ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Utvärdering:

Genomförs i maj/juni. Sker i arbetslagen.

Ansvarig:

Arbetslagen och övrig personal.

Tidpunkt: Hela läsåret

Normer och värderingar

Områden som berörs av åtgärden: ^[1]_[SEP] Kränkande behandling och de sju diskrimineringsgrunderna

Mål:

Att ett normkritiskt förhållningssätt genomsyrar skolans verksamhet. Alla barn ska få del av demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter.

Insatser:

Vi arbetar på ett gemensamt förhållningssätt bland personalen

Vi genomför aktiviteter i olika gruppkonstellationer.

Vi genomför normkritiskt arbete utifrån diskrimineringsgrunderna som planeras i samverkan i arbetslagen.

Vi arbetar för att barnen ska vara delaktiga i det dagliga arbetet.

Vi har ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Vi har max 5,5 barn per pedagog.

Utvärdering:

Genomförs i maj/juni. Sker i arbetslagen, elevråd, klassråd och av övrig personal.

Ansvarig:

Arbetslagen och övrig personal.

Tidpunkt:

Hela läsåret

Språkbruk

Områden som berörs av åtgärden:

Kränkande behandling och de sju diskrimineringsgrunderna

Mål:

Alla på förskolan ska använda ett språkbruk som är fritt från nedsättande ord. I språkbruket inkluderas digital kommunikation.

Insatser:

Vi tänker på hur vi pratar och skriver om varandra på förskolan.

Vi arbetar för att svenska ska kunna vara det huvudsakliga kommunikationsspråket i förskolan.

Vi för, tillsammans med barnen en diskussion om vad som är ett okej språkbruk.

Vi har ett nära samarbete med vårdnadshavarna.

Utvärdering:

Genomförs i maj/juni. Sker i arbetslagen, och av övrig personal.

Ansvarig:

Arbetslagen och övrig personal.

Tidpunkt:

Hela läsåret

8. Rutiner för akuta situationer

Om ett barn har blivit utsatt för kränkande behandling är huvudmannen skyldig att vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar av barnet. Det är viktigt att åtgärder sätts in snabbt. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- grupp- och organisationsnivå. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.

- Personal som får kännedom om att ett barn eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier anmäler händelsen till förskolechef.
- Rektor är ansvarig för att utredning och uppföljning av det som inträffat ska påbörjas så snabbt som möjligt efter händelsen.
- Vid fysisk skada kontaktas skolhälsovården. Om personal misstänks för trakasserier eller annan kränkande behandling gentemot barn är Rektor eller någon annan med motsvarande ledningsfunktion ansvarig för utredning och uppföljning.
- Vårdnadshavare informeras.
- Rektor avgör vilka övriga som ska informeras om det inträffade.
- Vid varje enskilt fall bör en bedömning göras om anmälan till andra myndigheter

(t.ex. socialtjänst, polis, arbetsmiljöverket).

- Arbetet ska dokumenteras i formuläret ”Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”.

Tänkbara åtgärder kan vara att:^[1]_[2]

1. Ha samtal med barn och eventuellt vårdnadshavare.
2. Ha samtal med den i personalen som har utsatt barnet för kränkande behandling.
3. Ha ökad uppsikt, särskilt på platser och tidpunkter som har visat sig vara riskfyllda.
4. Tilldela en resurspedagog för den eller de som kränker.
5. Se över gruppindelningar och schemaläggning.
6. Göra insatser med hjälp av kurator, specialpedagog och psykolog.
7. Genomföra disciplinära åtgärder inom ramen för bestämmelserna i skollagen respektive de arbetsrättsliga reglerna.

9. Arbetsgång för att anmäla och utreda kränkande behandling

Bakgrund

I skollagen regleras skyldigheten att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling i förskole- och grundskoleverksamhet (skollag 2010:800, 6 kap 10 §).

”En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn.

En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).”

Utredning och vidtagande av åtgärder vid anmälan om kränkande behandling och/eller trakasserier är delegerat till förskolechef och rektor. (enligt 6 kap 10§ skollagen och 2 kap 7§ diskrimineringslagen)

Syfte

Rutinen syftar till att tydliggöra arbetsgången och ansvar för att uppfylla kraven i skollagen (2010:800) gällande att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling i förskole- och grundskoleverksamhet.

Ansvar

Rektor ansvarar för att rutinen följs och är känd för pedagoger och annan personal som möter barnen i förskolan.

Uppföljning av rutinen

Uppföljning av rutinen ingår i kvalitetsrapporten och görs i dialog mellan huvudmannen och rektor. Rutinen revideras vid behov.

Rutin

Nedan beskrivs arbetsgången för att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling. Rutinen utgår från skollagen och huvudmannens delegationsordning.

Nr	Att göra	Tidpunkt	Hur	Ansvarig
1.	Personal som får kännedom om att ett barn eller vuxen anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling eller trakasserier anmäler händelsen till Rektor. Rektor informerar Huvudman.	Skyndsamt	Formuläret ”Anmälan om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering” fylls i digitalt och skickas automatiskt till förskolechef och huvudman.	All personal som får kännedom om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering.
2.	Rektor inleder utredning av omständigheterna kring händelsen och vidtar i förekommande fall åtgärder.	Direkt efter att hen fått kännedom om händelsen.	Dokumenteras löpande i formuläret ”Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”.	Rektor
3.	Beslut om uppföljningsdatum och ansvarig person ska tas av Rektor i samråd med Huvudman.	När utredningen är genomförd.	Dokumenteras i formuläret ”Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”.	Rektor
4.	Återkoppling till anmälaren.	När man skriver uppföljningsdatum.	Via mail	Rektor
5.	När Rektor i samråd med Huvudman beslutar att avsluta utredningen ska den arkiveras digitalt och i pappersform.	Direkt när utredningen är avslutad.	Dokumenteras i formuläret ”Utredning om kränkande behandling, trakasserier och diskriminering”.	Rektor

10. Årshjul

Nr	Månad	Aktivitet	Ansvarig	Kommentar
1.	Augusti	Giltig plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras och implementeras för elever och personal.	Drivande pedagog på varje avdelning	
2.	September	<ul style="list-style-type: none"> Information om plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras vid första föräldramöte. Utvecklingssamtal. 	Rektor Drivande pedagoger	
3.	Oktober	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av plan mot diskriminering och kränkande behandling och förslag till riskområde Tillgänglighet kartläggs. Otrygga platser kartläggs och åtgärder genomförs. 	Rektor Samordnare Drivande pedagoger	
4.	November	Trygghetsenkät för personal (BRUK)	Rektor Drivande pedagoger	
5.	December	<ul style="list-style-type: none"> Sammanställning av BRUK. Sammanställning och uppföljning av anmälningar om kränkande behandling. Analys och åtgärder och dokumentation av anmälningar. Plan för åtgärder och omgående verkställande utifrån analys. 	Rektor Samordnare Drivande pedagoger	
6.	Januari	Analys och utvärdering av trygghetsenkäter för personal.	Rektor Samordnare Drivande pedagoger	
7.	Mars	Trygghetsenkät för barnen	Drivande pedagoger	
8.	April	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning av skolmiljö, otrygga platser och tillgänglighet. Sammanställning av trygghetsenkäter för barnen. 	Rektor Samordnare Drivande pedagoger	
9.	Maj-Juni	<ul style="list-style-type: none"> Resultat av vårterminens trygghetsenkät för barnen presenteras och analyseras. Barn medverkan i Plan mot diskriminering och kränkande behandling påbörjas. Otrygga platser kartläggs och åtgärder genomförs. Plan mot diskriminering och kränkande behandling utvärderas och revideras. 	Rektor Samordnare Drivande pedagoger	

11. Referenser och vidare läsning

Diskrimineringslagen SFS 2009:567

DO, BEO & Skolinspektionen (2011). *Förebygga diskriminering och kränkande behandling, främja likabehandling*. En handledning för att utforma en likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling i skolan. Stockholm: Skolverket.

DO (2012). *Lika rättigheter i skolan - handledning*. Stockholm: DO. Skollagen SFS 2010:800.

Skolinspektionen kvalitetsgranskning rapport 2010:1 *Skolors arbete vid trakasserier och kränkande behandling*.

Skolverket rapport 353, 2011. *Utvärdering av metoder mot mobbning*.

Skolverket (2012). *Allmänna råd och kommentarer. Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling*. Stockholm: Skolverket.

12. Alrisalah skandinaviska Stiftelse/Förskolan Alsalam Anmälan av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering (Barn-Barn, barn-personal)

Uppgiftslämnarens för- och efternamn

Fylls i av uppgiftslämnare

Barnets för- och efternamn (den kränkta)
--

Avdelning

Fylls i av uppgiftslämnaren

För- och efternamn på den som utfört kränkningen

Avdelning

Om en vuxen kränkt ett barn/annan vuxen ska utredningen alltid ledas av **förskolechef**.

Detta har hänt

☐	Kränkande behandling	☐	Trakasserier	☐	Diskriminering	☐	Sexuella trakasserier
--------------------------	----------------------	--------------------------	--------------	--------------------------	----------------	--------------------------	-----------------------

Datum för händelsen Datum för skolans kännedom

--	--

Beskrivning/utredning av händelsen:

--

Vårdnadshavare till det kränkta barnet informeras (datum, hur och av vem)

Av vem- förnamn och efternamn	Datum	Via E-post	Privat meddelande via SchoolSoft	SMS	Telefonsamtal

Vårdnadshavare till barnet som kränkt informeras (datum, hur och av vem)

Av vem- förnamn och efternamn	Datum	Via E-post	Privat meddelande via SchoolSoft	SMS	Telefonsamtal

Anmälan skickas automatiskt till förskolechef och huvudman.

13. Alrisalah skandinaviska Stiftelse/Förskolan Alsalam Anmälan av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering (personal-personal, personal-barn)

Uppgiftslämnarens för- och efternamn

Fylls i av uppgiftslämnare

Elevens för- och efternamn (den kränkta)	Avdelning

Fylls i av uppgiftslämnaren

För- och efternamn på den som utfört kränkningen	Avdelning

Om en vuxen kränkt ett barn / annan vuxen ska utredningen alltid ledas av **förskolechef**.

Detta har hänt

Kränkande behandling	Trakasserier	Diskriminering	Sexuella trakasserier

Datum för händelsen Datum för skolans kännedom

--	--

Beskrivning/utredning av händelsen:

Vårdnadshavare till det kränkta barnet informeras (datum, hur och av vem)

Av vem- förnamn och efternamn	Datum	Via E-post	Privat meddelande via SchoolSoft	SMS	Telefonsamtal

Vårdnadshavare till barnet som kränkt informeras (datum, hur och av vem)

Av vem- förnamn och efternamn	Datum	Via E-post	Privat meddelande via SchoolSoft	SMS	Telefonsamtal
Anmälan skickas automatiskt till rektor och huvudman.					

14. Alrisalah skandinaviska Stiftelse/Alsalamskolan och Alsalam fritidshem Utredning av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Ärendenummer

Datum	Fallnummer		
-------	------------	--	--

Utredning

Vilka har träffats?
Vilka elever har intervjuats?
Vilka i skolans personal har deltagit i utredningen?
Vilka kompetenser har deltagit i utredningen?
Har EHT deltagit i utredningen?
Övrigt:

Åtgärder för att händelsen inte ska upprepas:

Vem	Åtgärder	Startdatum	
Rektors roll			
Huvudmannens roll			
Elevers roll			
Lärares roll			
Vårdnadshavarens roll			
Elevhälsoteamets roll			
Andra kompetensers roll			

Skolans bedömning efter utredning

Kränkande behandling		Trakasserier		Diskriminering		Sexuella trakasserier	
	Elev-elev		Elev-elev		Elev-elev		Elev-elev
	Vuxen-elev		Vuxen-elev		Vuxen-elev		Vuxen-elev

	Vuxen-vuxen		Vuxen-vuxen		Vuxen-vuxen		Vuxen-vuxen
	Elev-vuxen		Elev-vuxen		Elev-vuxen		Elev-vuxen

Rektor	
Datum för uppföljning	Ansvarig för uppföljning

Ärendet avslutas:	Underskrift
-------------------	-------------

15. Flödesschema kring förskolans rutiner för att anmäla och utreda diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling till huvudman

